

Kalásris

A Vojtina mesefüzérén csillognak a mesegyöngyök, amiket az elmúlt 3 évben a bábokkal játszóknak választottak ki Számotokra. Ebben az évadban azok a munkatársaink mutatják meg a legkedvesebb meséiket, akik papírra, vászonra, fába gondolnak bábokat, s aztán onnan élő is csalogatják őket – azaz a bábkészítők és a Képírók.

Első alkalommal a bábszínház egyik első bábkészítője, Vinczéné Fuchs Mária hozott Nektek egy gyöngyszemet.

„Amikor a kedvenc mesémet kellett megneveznem, azonnal *A kis gyufaáru slány* jutott eszembe. Talán azért ez, mert egy nagy felismerésem fűződik hozzá.

Gyerekkoromban egy karácsonykor többek között egy Andersen-kötet várt a fa alatt. Miután mindenki megnézte az ajándékait, én bebújtam az asztal alá ezzel a kötettel, és nézegettem benne a képeket. Családom tagjai a szomszéd helyiségben beszélgettek, nevetgéltek – békesség volt, meleg, gyertya, fenyő és finom ételek illata a levegőben –, én meg a beszüródő fényben elkezdtem olvasni ezt a szívszorító történetet.

A mese elolvasása után, ott az asztal alatt tudatosodott bennem, a gyerekekben, hogy máshogyan is élnek emberek, mint mi. Sajnos nem mindenkinek ilyen jó, mint nekünk. És nagyon örültem, hogy ott vagyok épp, ahol vagyok.”

Vinczéné Fuchs Mária

H. Ch. Andersen:

A kis gyufaárus lány

Kegyetlen hideg volt, hullott a hó és már sötétedett; az esztendő utolsó napját mutatta a naptár. A kemény hidegben egy szegény kislány járta a sötétedő utcákat, bajadonfőtt és mezítláb. Amikor elindult hazulról, még volt papucs a lábán, de annak nem sok hasznát vette. Mert a papucs nagy volt, igen nagy - az édesanyja hordta valamikor -, s ahogy két arra vágató kocsi elöl a járdára ugrott, egyszerre maradt le a lábáról mind

a két papucs. Az egyikkel egy subanc szaladt el - azt mondta, majd bölcsőnek használja, ha megbázasodik, a másikat pedig meg se találta a szegény kislány.

Mezítláb járta hát az utcákat, és kicsi lábát kékre-vörösre csípte a kegyetlen hideg. Rongyos kis kötényét összefogta: egy halom kénes gyufa zörgött benne, egy skatulyát meg a kezében szorongatott. Egész álló nap hiába kínálgatta portékáját, egy szál gyufát se vettek tőle, és alamizsnát se adott neki senki: Éhesen és hidegtől reszketve vánszorgott tovább; szívszakasztó látvány volt szegény. Csillogó hópelyhek tapadtak szépen göndörödő, hosszú szőke ha-

jára, de nem is gondolt vele. Az ablakokból ragyogó világság és sült liba pompás jó szaga áradt ki az utcára, hiszen ünnep volt, szilvesztereste. A szegény kis teremtésnek folyton csak ez járt az eszében.

Bebúzózott egy zugba, egy kiszögellő ház sarka mögé, s maga alá húzta csupasz lábát. Ott még jobban didergett, majd megvette az isten hidege, de hazamenni nem mert, hiszen egész nap egy garast se keresett, s az apja biztosan veréssel fogadná. Különben otthon se jobb, padlásszobájukban farkasordító hideg van, a tető hasadékain besüvít a szél, hiába tömték be szalmával meg ronggyal a nagyobb réseket.

Már egészen meggémberedtek a kis ujjai. De jó lenne egy szál gyufa, csak egyetlen egy szál! Ha kibúzna egyet a skatulyából, odadörzsölné a falhoz, s meggyújtaná, a lángjánál megmelegíthetné a kezét! Végre rászánta magát, s meggyújtott egy szálat. Milyen vidáman sercent, s hogy lobogott a lángja! Fényes volt és meleg, mint a gyertyaláng, s a kislány boldogan tartotta fölébe a kezét.

Csodálatos láng volt az! A szegény kis gyufaárus lány úgy érezte, mintha szép réztetejű, rézcsövű vaskályha előtt ülne - olyan jó volt nézni a tüzet, olyan jólesett melegedni mellette! Már a lábát is kinyújtotta, hogy átjárja a meleg, de abban a pillanatban kilobbant a gyufaláng, eltűnt a vaskályha, s a kislány ott ült a hideg falszögletben egy gyufacsonkkal a kezében.

Elővett egy másik gyufát, meggyújtotta. Odabullt a fény a falra, tenyérnyi világosságot vetett rá, s azon a helyen átlátszó lett a fal, mint a tiszta üveg: a kis gyufaárus lány beláthatott a szobába. Hófehér terítővel letakart, nagy asztal állt odabenn, finom porcelán edények csillogtak rajta, s a közepén aszalt szilvával meg almával töltött sült liba illatozott. S ami a legcsodálatosabb volt: a sült liba egyszer csak kiugrott a tálból, s késsel-villával a hátában, bukdácsolva indult a kislány felé. De jaj, megint ellobbant a gyufa lángja, s nem látszott más, csak a puszta, hideg fal.

Újabb gyufát gyújtott: fényénél gyönyörű szép kará-

csonyfát látott, még szebbet, ragyogóbbat, mint amit karácsony este a gazdag kereskedő szobájában, amikor belesett az üvegajtón. Ott ült a fa alatt, s nézte a száz meg száz gyertyát az ágak hegyén, a tarka díszecskéket, amiket eddig csak kirakatban láthatott. Már nyújtotta a kezét, hogy levegyen egyet, de akkor megint kibunytt a csepp láng, és a sok karácsonyi gyertya lassan a magasba emelkedett, föl egészen az égig, s ott csupa tündöklő csillag lett belőle.

Egyszer csak kivált közülük egy, s lebullott; ragyogó fénycsíkot hasított a sötét égen.

- Valaki meghalt! - mondta a kislány; emlékezett rá, hogy a nagyanyja, az egyet-

len, aki jó volt hozzá, s aki már rég meghalt, egyszer azt mondta „Valahányszor lebull egy csillag, egy lélek áll az isten színe elé.”

Megint odadörzsölt egy szál gyufát a falhoz, s egyszerre nagy világosság támadt körülötte. A tiszta fényben ott állt rég halott nagyanja, és szelíden, hívogatóan nézett le kis unokájára.

- Nagyanjó! - kiáltott föl a kislány. - Nagyanjó, vigyél magaddal! Tudom, hogy itthagysz, ha a gyufa végigég, eltűnsz, mint a meleg kályha meg a sült liba, meg a gyönyörűséges szép karácsonyfa! Ne hagyj itt, nagyanjó!

És gyorsan a falhoz dörzsölt egy egész csomag gyufát, hogy marassza a kedves nagyanjót; a sok gyufa olyan fényességet árasztott, mintha a nap süített volna. A nagyanjó sohasem volt ilyen szép, ilyen erős. Kar-

jára emelte a kislányt, s felemelkedett vele; magasra, igen magasra, ahol nincs hideg, éhség, félelem, ahol csak öröm van és fényesség. A hideg reggelen ott találták a kis gyufaárus lányt a házszögletben: kipirult arca mosolygott, de élet már nem volt benne, megfagyott a csodákkal teli éjszakán. Ott fekiúdt a halott gyermek új esztendő reggelén, körülötte egy halom gyufásskatulya és sok-sok elégett gyufaszál.

- Melegedni akart szegényke! - mondták az emberek. Nem tudta senki, mennyi gyönyörűséget látott, s milyen fényesség vette körül, amikor nagyanja karján mindörökre elhagyta ezt a sötét világot.